

Szanowny Pan
Mikołaj Pawlak
Rzecznik Praw Dziecka

Biuro Rzecznika Praw Dziecka
ul. Chocimska 6
00-791 Warszawa

ul. Kościuszki 46
40-048 Katowice
tel. 32 205 38 80

spes@spes.org.pl
www.spes.org.pl

OPP.14574-4476. OPK.2023.DW

Katowice, dnia 09.02.2023 r.

Szanowny Panie Rzeczniku!

Zwracamy się z prośbą o wystąpienie z inicjatywą w sprawie zmiany przepisów Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz. 162 z późn. zm.).

Sąd Okręgowy w Katowicach w wyroku z dnia 18 marca 2016 roku, sygn. akt: X 1Ua 94/15 stwierdził, iż brak jest podstaw prawnych do stosowania zawężonego katalogu stanów chorobowych wymienionych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia, które zostało wydane w tym zakresie z przekroczeniem upoważnienia ustawowego.

Wyrok zapadł w sprawie z odwołania od orzeczenia odmawiającego zaliczenia dziecka ze zdiagnozowanym niedosłuchem centralnym do osób niepełnosprawnych. W prowadzonym postępowaniu sądowym mama dziecka korzystała z pomocy prawnej Ośrodka Poradnictwa Stowarzyszenia SPES.

SPES jest katolicką organizacją pozarządową wywodzącą się z ruchu „Solidarności”. Działamy od 1986 roku. Realizujemy między innymi Program Spraw Precedensowych i Inicjatywy Ustawodawczej, w którym opracowujemy propozycje zmian przepisów, które naruszają zasady współżycia społecznego, w szczególności zasadę ochrony prawnej i socjalnej osób najuboższych.

W załączeniu przesyłamy projekt zmiany Rozporządzenia wraz z korespondencją uzyskaną w wyniku dotychczasowych działań.

Istotnym jest, że analiza przepisów dotyczących orzekania o niepełnosprawności wskazuje, iż w obecnym stanie prawnym mamy do czynienia z nierównym traktowaniem dzieci, u których w kryteriach orzekania o niepełnosprawności stosuje się zamknięty katalog stanów chorobowych, w stosunku do osób po ukończeniu 16 roku życia - analiza aktu prawnego tj. Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 857) prowadzi do wniosku, że przepisy te nie zawierają zamkniętego katalogu schorzeń osób po ukończeniu 16 roku życia, na co wskazują użyte sformułowania „w tym” w odniesieniu do brania pod uwagę zakresu naruszenia sprawności organizmu spowodowanego przez wymienione w treści § 32 choroby.

W naszej ocenie niezasadne jest uzależnianie przez Ministerstwo możliwości wprowadzenia zmiany od przebiegu prac nad reformą systemu orzekania o niepełnosprawności. Nowelizacja Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia zaproponowana przez SPES, nie wymaga tworzenia *ad hoc* rozbudowanej, systemowej regulacji w przedmiocie kryteriów oceny niepełnosprawności dzieci, natomiast do czasu wejścia w życie nowego systemu orzekania o niepełnosprawności oraz niezdolności do pracy, usunie wadę prawną Rozporządzenia.

Obecne brzmienie Rozporządzenia nie zapewnia ochrony praw dzieci z niepełnosprawnością, których schorzenie nie mieści się w zamkniętym katalogu stanów chorobowych zawartych w niniejszym akcie prawnym.

Uprzejmie prosimy podjęcie działań prowadzących do zmiany treści Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności osób w wieku do 16 roku życia uwzględniającej orzeczenie Sądu.

W zał.

1. Propozycja zmiany przepisów Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów orzekania o niepełnosprawności osób w wieku do 16 roku życia
2. Pismo Biura Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 27. 12.2017 r.
3. Pismo MRPiPS z dnia 05.05.2020 r.
4. Pismo SPES z dnia 19.06.2020 r.
5. Pismo MRiPS z dnia 13.07.2020 r.
6. Pismo SPES z dnia 30.11.2022 r.
7. Wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 18.03.2016 r.

Z poważaniem

Dobrosława Walkiewicz

Dobrosława Walkiewicz
Koordynator Programów